

David Bondia Garcia

**DICTAMEN, DE 23 DE MAIG,
PER L'ANUNCI D'INFORMACIÓ PÚBLICA DE L'INSTITUT MUNICIPAL DE
SERVEIS SOCIALS DE BARCELONA SOBRE L'APROVACIÓ DE LA CREACIÓ
D'UN FONS EXTRAORDINARI PER A L'ATORGAMENT DE PRESTACIONS
ECONÒMIQUES D'URGÈNCIA SOCIAL A LES FAMÍLIES DE BARCELONA AMB
INFANTS I/O ADOLESCENTS MENORS DE 16 ANYS EN SITUACIÓ DE
VULNERABILITAT**

La Sindicatura de Greuges de Barcelona, en el marc de les competències atribuïdes pel Reglament orgànic de la institució aprovat pel Consell Plenari el 21 de març de 2003 (BOP 7 d'abril de 2003), i d'acord amb allò que disposen la Carta Europea de Drets Humans a la Ciutat i la Carta de Ciutadania - Carta de Drets i Deures de Barcelona, formula el següent:

DICTAMEN

Antecedents

La Sindicatura de Greuges de Barcelona ha considerat necessari iniciar una actuació d'ofici amb motiu de la nova convocatòria d'un fons extraordinari d'urgència social per a famílies amb infants i/o adolescents de 0 a 16 anys, atesos els indicis de greuge a causa de la bretxa digital existent.

L'any 2015, l'Ajuntament de Barcelona va aprovar la creació d'un fons extraordinari per ajuts puntuals d'urgència social per a famílies de Barcelona amb infants i/o adolescents menors de 16 anys i, des d'aquell moment, s'han anat realitzant convocatòries anuals els anys 2016, 2017, 2018 i 2019.

El mes de setembre de 2020, l'Ajuntament de Barcelona va crear el fons d'emergència social extraordinari, que s'adreçava a famílies que es trobaven prèviament en situació de vulnerabilitat, així com a les persones i famílies abocades a una nova realitat socioeconòmica generada per la pandèmia. Aquest fons social pretenia també donar cobertura a les famílies amb infants de 0 a 16 anys.

L'any 2021, es va obrir una nova convocatòria d'ajuts d'urgència social per a famílies amb infants de 0 a 16 anys.

La Sindicatura de Greuges de Barcelona ha estat sempre amatent a les convocatòries d'aquests fons i al seu procediment d'atorgament perquè que suposa una millora per als drets de la infància. Per aquest motiu, s'han dut a terme dues actuacions d'ofici sobre aquesta matèria.

El dia 12 de maig de 2022, es va publicar al BOPB (Butlletí Oficial de la Província de Barcelona) l'anunci d'informació pública de l'Institut Municipal de Serveis Socials de Barcelona sobre l'aprovació d'aquest ajut. L'anunci contempla que la presentació de sol·licituds s'haurà de realitzar únicament per mitjans electrònics.

David Bondia Garcia

Fonaments jurídics

L'article 14.1 de la *Llei 39/2015, del procediment administratiu comú de les administracions públiques*, estableix que **les persones físiques podran escollir en tot moment si es comuniquen amb les administracions públiques per a l'exercici dels seus drets i obligacions a través de mitjans electrònics o no**. Així mateix, s'explicita que el mitjà escollit pot ser modificat per la ciutadania en qualsevol moment.

L'article 5.c) de l'*Ordenança reguladora de l'administració electrònica de l'Ajuntament de Barcelona* estableix que l'actuació municipal es regeix, entre d'altres, pel **principi d'intermodalitat de mitjans**. Així, doncs, les aplicacions i els sistemes d'informació municipals han de permetre que les persones interessades que no estiguin obligades a utilitzar els mitjans electrònics puguin canviar el canal a través del qual es relacionen amb el sector públic, assegurant la integritat i la seguretat jurídica del conjunt del procediment.

En cap cas, el dret d'aquestes persones d'usar o no els mitjans electrònics o de canviar el canal durant la tramitació d'un procediment administratiu pot implicar restriccions o discriminació en l'accés a serveis o recursos municipals.

D'altra banda, l'article IV. 1 de la *Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat* estableix que els col·lectius i la ciutadania en situació de major vulnerabilitat té dret a gaudir de **mesures específiques de protecció**.

A més, l'**interès superior de la infància i l'adolescència** ha de constituir el principi que ha d'inspirar i fonamentar les actuacions públiques, tal com recull l'article 5.1 de la *Llei 14/2010, dels drets i les oportunitat en la infància i l'adolescència*.

Per últim, l'article 13.3 de la *Carta de Ciutadania - Carta de drets i deures de Barcelona* determina que l'Ajuntament de Barcelona ha de posar a l'abast de les famílies els instruments i recursos necessaris perquè desenvolupin el paper d'unitat bàsica de la societat i nucli socialitzador i protector de la infància i adolescència, amb especial atenció a les situacions familiars específiques.

Consideracions

1. Sobre la bretxa digital

Abans de l'anunci d'informació pública, aquesta Sindicatura va tenir coneixement que l'administració municipal havia avisat per sms les famílies que havien disposat de la prestació anteriorment per tal que fessin les gestions necessàries per a poder disposar de la identificació IdCat. Aquest avís pretenia contribuir a què els fos possible sol·licitar l'ajut, un cop s'obris la convocatòria.

Per aquest motiu, la Sindicatura va iniciar una actuació d'ofici mitjançant la qual es va sol·licitar informació a l'Institut Municipal de Serveis Socials perquè considerava que la necessitat d'obtenir la identificació IdCat podia tenir un impacte negatiu en les persones afectades per la bretxa digital i, per tant, a la infància i adolescència.

David Bondia Garcia

La bretxa digital és una qüestió que preocupa significativament a la Sindicatura, donat que la seva existència, en cas de no desplegar-se els mitjans necessaris per a mitigar-la, pot erosionar els drets de la ciutadania i, en aquest cas, de les persones de 0 a 16 anys.

En conseqüència, la Sindicatura de Greuges recorda la **necessitat de vetllar de forma efectiva per l'equitat digital en termes generals i, de manera específica, en relació a la prestació d'ajuts dirigits a determinats col·lectius en situació de vulnerabilitat**. Si no és així, es corre el risc que l'administració municipal afegeixi una capa de discriminació addicional a grups que tenen condicions de vida difícils.

2. Sobre la tramitació de l'ajut

L'anunci d'informació pública per a l'aprovació de la creació d'un fons extraordinari per a l'atorgament de prestacions econòmiques d'urgència social a les famílies de Barcelona amb infants i/o adolescents menors de 16 anys, en situació de vulnerabilitat, estableix, al punt 5, que la presentació de la sol·licitud únicament es podrà realitzar per mitjans electrònics. En aquest sentit, s'indica que la presentació s'haurà de fer telemàticament a través del portal de tràmits de l'Ajuntament de Barcelona.

Malgrat que la convocatòria explicita que la ciutadania podrà comptar amb assessorament o suport per a la presentació telemàtica de les sol·licituds, aquesta Sindicatura considera que **l'obligació de tramitar aquest ajut únicament a través de mitjans electrònics contradiu el que estableix l'article 14.1 de la Llei 39/2015, del procediment administratiu comú de les administracions públiques**.

Per tant, resulta convenient modificar el punt 5 de la convocatòria d'ajuts per tal de **possibilitar la presentació de sol·licituds per altres mitjans**.

3. Sobre la dotació pressupostària de l'ajut

La despesa autoritzada en aquesta ocasió és de 8.000.000 d'euros. Tot i que es preveu que l'import de la convocatòria sigui ampliable fins a un màxim de 4.000.000 d'euros més, aquesta possibilitat resta condicionada a què s'aprovi i estigui disponible el crèdit corresponent.

És important destacar que l'any 2021 la despesa autoritzada per la mateixa prestació era de 13.590.000 d'euros; l'any 2019 era d'11.100.000 d'euros, el 2018 era de 16.500.000 d'euros i el 2017 de 17.590.000 euros. Per tant, **resulta evident la reducció de la quantia destinada a aquesta prestació**.

Malgrat que la Sindicatura és coneixedora de què la convocatòria de l'ajut és una potestat de l'Ajuntament de Barcelona, i que és una iniciativa que es duu a terme de manera complementària a altres prestacions ja existents, aquesta institució no considera justificada la decisió d'esmerçar menys recursos aquest any. Cal tenir en compte que moltes famílies de la ciutat s'han vist greument afectades pels efectes de la crisi econòmica i social originada per la pandèmia.

David Bondia Garcia

Per aquest motiu, la Sindicatura de Greuges creu necessari vetllar per tal que es pugui fer efectiva l'ampliació de l'import de la convocatòria als 4.000.000 d'euros addicionals previstos.

Consideracions finals

La Sindicatura de Greuges de Barcelona emet aquest dictamen sobre l'anunci d'aprovació de la creació d'un fons extraordinari per a l'atorgament de prestacions econòmiques d'urgència social a les famílies de Barcelona amb infants i/o adolescents menors de 16 anys, en situació de vulnerabilitat, dins el termini de deu dies hàbils en què està sotmès a informació pública.

De manera sintètica, aquesta institució:

- **Recordar a l'Institut Municipal de Serveis Socials** que cal vetllar de manera efectiva per l'equitat digital en termes generals i, de manera específica, en relació a la prestació d'ajuts dirigits a determinats col·lectius en situació de vulnerabilitat.
- **Recordar a l'Institut Municipal de Serveis Socials** que, tal com estableix l'article 14.1 de la Llei 39/2015, l'administració municipal ha de fer possible presentar les sol·licituds de l'ajut per mitjans no telemàtics.
- **Recomanar a l'Institut Municipal de Serveis Socials** que garanteixi l'ampliació de l'import de la convocatòria als 4.000.000 d'euros addicionals previstos.

La preparació i presentació de dictàmens no vinculants per part de la Sindicatura de Greuges de Barcelona sobre propostes de normatives municipals que afectin drets humans de proximitat s'emmarca en la competència consultiva d'aquesta institució i, en cap cas, condicionarà ni limitarà les seves competències per rebre queixes i realitzar actuacions d'ofici sobre el contingut d'aquestes normes un cop en vigor.

D'aquest dictamen, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari.